

Dr Siniša Bilić
Internacionalni univerzitet,
Brčko distrikt, BiH
e-mail: sbilic.mostar@gmail.com

UDC:05(045):497.5(336.2)
Stručni članak

Dr Muamer Muminović
Internacionalni univerzitet,
Brčko distrikt, BiH
e-mail: muamer.muminovi3@gmail.com

PAUŠALNO OPOREZIVANJE DOHOTKA OBRTRNIKA

SAŽETAK: U ovom radu razmatra se oporezivanje obrtnika koji su u sustavu paušalnog oporezovanja dohotka od samostalne djelatnosti. Polazi se od pretpostavke da pravni okvir, Zakon o porezu na dohodak i Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, olakšava donošenje odluke o uključivanju u svijet poduzetništva, te da se različiti oblici stjecanja dohotka iz sive emisije gospodarenja legaliziraju, prvenstveno zbog prednosti koje u odnosu na druge oblike poslovanja sa sobom nosi. Prednost paušalnog oporezovanja dohotka od samostalne djelatnosti je u jednostavnijem knjigovodstvu, te nižoj osnovici za doprinose, kao i jasnijem planiranju poreznih obveza. Radom se prikazuje način na koji se pokreće obrt u sustavu paušalnog oporezivanja, obračun godišnjeg poreza, te način vođenja poslovnih evidencija obrtnika u sustavu paušalnog oporezivanja.

KLJUČNE RIJEČI: paušalno oporezivanje, knjigovodstvo, prijava dohotka obrtnika.

1. Uvod

Porezna politika treba biti u službi strategije razvoja svakog društva, definirajući modele oporezivanja prihoda poreznih obveznika primjenom modela koji će osigurati plaćanje poreza, istovremeno uvažavajući ekonomsku snagu pojedinaca kao poreznih obveznika. Kako je riječ o jednom od značajnijih pitanja za odgovarajuće porezne politike, potrebno je izučavati metodologiju vođenja različitih politika, kako bi se unaprijedio porezni sustav.

U Republici Hrvatskoj, od 2017. godine, fizičkim osobama u samostalnim djelatnostima obrta, poljoprivrede i šumarstva, omogućen je izbor načina oporezivanja dohotka, te mogu izabrati paušalno plaćanje poreza na dohodak i prirez. Usvajanjem Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti definirana je opcija paušalnog oporezivanja fizičkim osobama koje nisu obveznici poreza na dodanu vrijednost, čiji godišnji primici poreznog razdoblja ne prelaze iznos od 300.000,00 kuna.

Prilikom izbora opcije plaćanja poreza paušalnog poreza na dohodak i prireza, obrtnicima je omogućena opcija samostalnog utvrđivanja porezne osnovice na koju se plaća porez na dohodak poreznog razdoblja. Isteku poreznog razdoblja obrtnik u sustavu paušalnog oporezivanja poreza na dohodak i prireza nadležnoj ispostavi Porezne uprave dostavlja Izvješće o paušalnom dohotku od samostalne djelatnosti i uplaćenom paušalnom porezu na dohodak i prirezu poreza na dohodak, radi utvrđivanja konačne porezne obveze. Dostavljeno Izvješće o paušalnom dohotku od samostalne djelatnosti i uplaćenom paušalnom porezu na dohodak i prirezu poreza na dohodak pruža podatke o stvarno ostvarenom prometu obrtnika, te je kao takvo osnovica za utvrđivanje stvarne porezne obveze. Obrtnicima koji tijekom

poreznog razdoblja ostvare prihod veći od 300.000,00 kuna, Porezna uprava će ukinuti doneseno rješenje o plaćanju poreza na dohodak i donijeti Rješenje o plaćanju predujma poreza na dohodak, kojim se nameće obveza vođenja poslovnih knjiga.

2. Porezni obveznik i paušalno plaćanje poreza i prireza

Fizičke osobe plaćaju porez na dohodak na osobna primanja od nesamostalne djelatnosti, ostvarene prihode od samostalne djelatnosti, autorskih prava, prava srodnih autorskom pravu, prava industrijske svojine, ali i prihoda od kapitala, propisanih zakonom i kapitalnih dobitaka. Kao osnovica obračuna poreza pretpostavlja se ostvareni neto prihod, utvrđen pojedinačno za svaku vrstu prihoda.

Zakonodavac pod dohotkom od osobnih primanja podrazumijeva sva direktna i indirektna plaćanja za izvršeni rad, isplate bruto plaće i druge bruto isplate zaposlenim, uključujući regres, topli obrok, plaćanje prekovremenog rada, bonuse, naknade i dodatke na uvjete rada, posredne olakšice, kao što je prodaja dobara ili usluga po cijeni nižoj od tržišne, davanje beskamatnih pozajmica ili pozajmica po kamatnoj stopi nižoj od bankarske, oslobađanje od dužničke obveze ili oprost duga, ustupanje na korištenje imovine poreznog obveznika bez naknade ili po cijeni nižoj od tržišne, skrivene isplate osobnih primanja, kao što su plaćanja koja vrši poslodavac u korist zaposlenog ili bilo kojeg člana njegove porodice, uključujući troškove života, stanarinu, komunalije, plaćanje troškova reprezentacije, ljetovanja, zimovanja, troškove turističkih putovanja, korištenje službenog vozila u privatne svrhe, bilo koje plaćanje ili povrat troškova koje ostvari zaposleni, poklone koje je poslodavac dao bivšem ili sadašnjem zaposlenom i vrijednost dionica primljenih bez naknade ili razlika vrijednosti dionica do njihove tržišne cijene. U osnovicu obračuna poreza na dohodak ne ulaze određene kategorije, porezna oslobađanja na primanja, poput naknada iz zdravstvenog osiguranja, za troškove sahrane, terenskog dodatka, naknada za prijevoz na posao i s posla, putnih troškova i dnevnica i dr., isplaćivanih do visine po posebnim propisima i dr. Poreza na dohodak oslobođene su mirovine, primanja po osnovu dječjeg i porodijskog dodatka, novčane pomoći za opremu novorođene djece, primanja po osnovu stipendija do unaprijed propisanih iznosa, naknade za vrijeme nezaposlenosti, isplate osiguranih suma osiguranja imovine i osoba i sl. Porez na prihode, koji podliježu oporezivanju, plaća se akontativno u trenutku isplate svakog pojedinačnog prihoda i na osnovu porezne prijave, odnosno na osnovu godišnje porezne prijave.

Pod dohotkom od samostalne djelatnosti razumijevamo prihode ostvarene samostalnim privređivanjem, u poljoprivredi i šumarstvu, iznajmljivanjem stvari i prava u vidu zanimanja, te obavljanja samostalnih zanimanja. Porezna osnovica dohotka od samostalne djelatnosti obuhvaća sve prihode koje porezni obveznik ostvari u tijeku porezne godine, te predstavlja razliku između svih prihoda, koje ostvari od samostalne djelatnosti, i svih rashoda koji su u cijelosti i direktno povezani s ostvarenjem prihoda, u tijeku poslovne godine. Uvjet priznavanja rashoda je nastanak troška direktno povezanog za danu vrstu djelatnosti, neophodnog da bi se djelatnost obavljala, tj. da bi bili predmetom odbitka [1].

Paušalno plaćanje poreza na dohodak i prirez ima pogodnosti koje se očituju kao olakšan poduzetnički početak osobama koje imaju poduzetničke sklonosti, osobama koje tek izlaze na tržište rada, gdje se otvara mogućnost da im poslodavac umjesto uobičajenog ugovora o radu predloži otvaranje vlastitog obrta i sklapanje poslovnog ugovora kojim ostvaruju veći neto primitak, te osobama koje već rade preko ugovora o radu, koje imaju stalan posao i uz njega dodatne honorarne poslove, kroz koje će imati manje poreze i doprinose te veću mogućnost zarade [2]. U sustav paušalnog oporezivanja dohotka od samostalne djelatnosti mogu biti uključene osobe kojima je dohodak od samostalne djelatnosti osnovno zanimanje kao i osobe koje uz radni odnos kao obrtnici ostvaruju drugi dohodak [3]. Izbor paušalnog plaćanja poreza na dohodak i prirez nije moguć kod slobodnih zanimanja poput zdravstvenih djelatnika, veterinaru, odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, književnika, turističkih djelatnika, sportaša, znanstvenika, umjetnika i nekih sličnih djelatnosti. Odlukom o izboru paušalnog plaćanja poreza na dohodak i prirez, fizičke osobe otklanjaju obvezu angažiranja računovodstvenih servisa, te plaćanja računovodstvenih usluga i parafiskalnih nameta, dok su u obvezi vođenja evidencije ispostavljenih računa. Novost je i način otvaranja obrta u sustavu paušalnog plaćanja poreza na dohodak i prirez, koje se može obaviti putem sustava e-građani ili u najbližoj ispostavi Porezne uprave. Pogodnost su niski početni troškovi otvaranja, do 500,00 kuna, ali i troškovi poslovanja, koji uključuju mjesečno održavanje računa u banci, te članstvo u Hrvatskoj obrtničkoj komori, čiji je iznos članarine 2 % osnovnog osobnog odbitka. Prijava obrtnika u registar poreznih obveznika se podnosi Poreznoj upravi nadležnoj prema mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta u roku osam dana od dana početka obavljanja samostalne djelatnosti putem obrasca Prijava radi upisa u registar poreznih obveznika (Obrazac RPO) [4].

Sustav oporezivanja paušalnim plaćanjem poreza na dohodak i prirez temelji se na tome da obrtnik izdavanjem računa naplaćuje bruto cijenu proizvoda ili usluge, dok porez, prirez i doprinose naknadno samostalno plaća. Prilikom prijave obrta paušalnim plaćanjem poreza na dohodak i prirez procjenjuje svoj ukupni godišnji primitak, u nekoj od ponuđenih kategorija, prema kojoj će procjeni tijekom godine plaćati poreze i doprinose. Najpoželjnije je primitke predvidjeti u najnižoj kategoriji, te time plaćati i manje akontacije poreza, dok će ako ukupni primitak tijekom poreznog razdoblja prijeđe procijenjeni iznos, već početkom sljedeće godine, Porezna uprava poslati izvještaj s navedenim dodatnim iznosom koji treba platiti za prethodnu godinu. Porezne obveze porezni obveznik paušalnog plaćanja poreza na dohodak i prirez plaća tromjesečno, s tim da za slučaj kašnjenja uplate neće biti kažnjen, nego će Porezna uprava u izvještaju početkom sljedeće godine navesti iznos koji treba doplatiti u zadanom roku s uračunatim zateznim kamatama. Ako se paušalni obrt otvara ili zatvara tijekom godine, porezi, prirezi i doprinosi obračunavaju se i plaćaju proporcionalno broju mjeseci poslovanja obrta. Ovisno o visini ostvarenih ukupnih primitaka obračunava se godišnji paušalni porez prema sljedećim razredima izračuna poreza:

Tabela 1. Prikaz razreda paušalnog plaćanja poreza na dohodak (u kunama)

UKUPNI PRIMICI	GODIŠNJA POREZNA OSNOVICA	GODIŠNJI PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK
od 0,00 do 85.000,00	12.750,00	1.530,00
od 85.000,00 do 115.000,00	17.250,00	2.070,00
od 115.000,00 do 149.500,00	22.425,00	2.691,00
od 149.500,00 do 230.000,00	34.500,00	4.140,00
od 230.000,00 do 300.000,00	45.000,00	5.400,00

Izvor: <http://www.czposijek.hr/unaprijedite-poslovanje/sto-to-znaci-biti-pausalac-538/>

Prema navedenom prikazu, godišnji paušalni dohodak za samostalnu djelatnost, za ukupni godišnji primitak od 85.000,00 kuna utvrđuje se tako da se od osnovice odbiju porezno priznati izdaci, procijenjeni u visini od 85 %, te je godišnja porezna osnovica 12.750,00 kuna, iznos paušalnog poreza na dohodak 1.530,00 kuna, primjenjujući stopu oporezivanja u visini od 12 %, na koji je dohodak dužan plaćati i doprinose, čiji iznos ovisi o tome predstavlja li paušalni obrt osnovno zanimanje ili osoba već ima zasnovan radni odnos, a paušalni obrt je drugi dohodak. Obrtnik u sustavu paušalnog oporezivanja dohotka obavezan je voditi evidenciju o prometu, temeljem kojeg se Izvješće o paušalnom dohotku od samostalne djelatnosti i uplaćenom paušalnom porezu na dohodak i prirezu poreza na dohodak (Slika 1) izrađuje i podnosi nadležnoj ispostavi Porezne uprave.

Slika 1. Izvješće o paušalnom dohotku od samostalne djelatnosti i uplaćenom paušalnom porezu na dohodak i prirezu poreza na dohodak

OBRAZAC PO-SD					
IZVJEŠĆE O PAUŠALNOM DOHOTKU OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI I UPLAĆENOM PAUŠALNOM POREZU NA DOHODAK I PRIREZU POREZA NA DOHODAK U ___ GODINI					
I. PODACI O POREZNOG OBVEZNIKA POSITELJU ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI					
IME I PREZIME	OIB	ADRESA PREGIBALISTIA UOBRAČUNOG BOBAVISTA			
II. PODACI O DJELATNOSTI					
1. NAZIV I VRSTA DJELATNOSTI					
2. BROJ ZAPOSLENIH NA DAN 31.12.					
III. PODACI O OSTVARENIM PRIMICIMA I UPLAĆENOM PAUŠALNOM POREZU NA DOHODAK I PRIREZU POREZA NA DOHODAK					
POREZNO RAZDOBLJE (KVARTALI)	BROJ ZAPOSLENIH	PRIMICI NAPLAĆENI U GOTOVINI	PRIMICI NAPLAĆENI BEZGOTOVINI IMA FIZEM	UKUPNO NAPLAĆENI PRIMICI	UPLAĆENI POREZ NA DOHODAK I PRIREZ POREZA NA DOHODAK
1	2	3	4	1+4	5
1.1 - 31.3.					
1.4 - 30.06.					
1.7 - 30.09.					
1.10 - 31.12.					
UKUPNO					
NADNEVAK _____		POTPIS POREZNOG OBVEZNIKA _____			

Izvor: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obrasci/Documents/POREZ%20NA%20DOHODAK/PO-SD%20%20za%202019.pdf

Obrtnik u utvrđivanju dohotka u paušalnoj svoti ima obvezu voditi samo Knjigu prometa (Slika 2), u koju upisuje iznose naplaćene u gotovini i bezgotovinskim putem, te je za svaku isporuku i obavljenju uslugu dužan izdati račun propisanog sadržaja.

KNJIGA PROMETA						
1. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNICU						
1. NAZIV DIELATNOSTI:			2. ŠIFRA DIELATNOSTI:			
3. IME I PREZIME PODUZETNIKA I NOSITELJA ZAJEDNIČKE DIELATNOSTI:						
4. ADRESA PRISVAJATELJA OBRZAJANOG BORAUSTA:						
5. OIE PODUZETNIKANOITELJA ZAJEDNIČKE DIELATNOSTI:						
6. PODACI O POMOIVNOJ OSOBNICI						
1. NAZIV:						
2. ADRESA:						
R. BR.	NACNEVNI	BROJ TEMELJICE	OPĆE ISPRAVA O PRIBICIMA U GOTOVINI	IZNOS NAPLACEN U GOTOVINI / CESTOVIMA	IZNOS NAPLACEN BEZGOTOVINSKIM PUTEM*	UKUPNO NAPLACEN IZNOS
						Y/NE
* Popunjava porezni obveznik koji prima na otkret ili samostalni otkret iz rata s paušalnom iznos s statusom Frankeca ili paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti.						

Slika 2. Knjiga prometa

Izvor: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obrasci/Documents/POREZ%20NA%20DOHODAK/KPR.pdf

Izuzetak su obrtnici koji prodaju vlastite proizvode u maloprodaji, koji Zakonom o trgovini imaju propisanu obvezu voditi i Knjigu popisa o nabavi i prodaji robe (Slika 3).

KNJIGA POPISA O NABAVI I PRODAJI ROBE				
OBRAZAC KP				
Red.br.	Datum upisa isprave	Naziv i broj isprave o zaduženju i razduženju	Iznos – vrijednost robe	
			Zaduženje kn	Razduženje kn
1	2	3	4	5
Redni broj knjigovodstvene isprave	Datum upisa knjigovodstvene isprave o zaduženju odnosno razduženju robe	Naziv i broj knjigovodstvene isprave o zaduženju odnosno razduženju robe ili promjeni cijene robe	Ukupna vrijednost zaduženja robe (zbroj iz stupca 6 Obrasca PKV ili PKT)	Ukupna vrijednost prodane robe za svaki dan prema paragon bloku ili vrpdi registar blagajne

Slika 3. Knjiga popisa o nabavi i prodaji robe

Izvor: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obrasci/Documents/POREZ%20NA%20DOHODAK/KPR.pdf

Obračun doprinosa vlasnika paušalnog obrta koji radi isključivo u obrtu, obavlja se tako da se dohodak utvrđuje u paušalnoj svoti, kao umnožak svote prosječne plaće i koeficijenta 0,4, gdje se prosječna plaća računa u skladu s odredbama Zakona o doprinosima i prema Objavi Državnog zavoda za statistiku o prosječnoj mjesečnoj bruto plaći po zaposlenome, za traženo razdoblje, i objavljuje se u *Narodnim novinama*. Kada je nositelj obrta zaposlen kod drugog poslodavca, odnosno osiguran po nekoj drugoj osnovi, osnovica za obračun doprinosa je paušalni dohodak razdoblja, prema propisima o porezu na dohodak, kojim je osoba dužna prijaviti primitke kao paušalni obveznik poreza na dohodak Poreznoj upravi.

3. Zaključna razmatranja

Radom je predstavljen način oporezivanja dohotka obrtnika u sustavu paušalnog oporezivanja poreza na dohodak, od načina prijavljivanja obrta, pa sve do prednosti koje stoje na raspolaganju nositeljima obrta. Jednostavnost i niski troškovi otvaranja obrta u sustavu paušalnog oporezivanja dohotka obrtnika, razlog su sve češćeg ulaska u svijet poduzetništva osoba koje su preferirale ostvarivati dohodak u takozvanoj sivoj zoni poslovanja. Obrtnicima je sustav paušalnog oporezivanja dohotka poželjan i zbog manjeg iznosa doprinosa u odnosu na obrt koji dohodak utvrđuje iz poslovnih knjiga, posebno kada je fizičkoj osobi samostalna djelatnost jedina osnova za doprinose.

Pojednostavljene obvezne evidencije o poslovanju obrtnika u sustavu paušalnog oporezivanja dohotka poželjna je činjenica koju i ne treba posebno eksponirati dokazivanjem, te se može reći da su potvrđene pretpostavke uspostavljene u uvodnom dijelu rada. Manji troškovi poslovanja, mogućnost obavljanja obrta kao dopunske djelatnosti uz postojeći zasnovani radni odnos, jednostavnije knjigovodstvo uz izostanak vođenja poslovnih knjiga, niža osnovica za obračun doprinosa, kao i jasnije planiranje poreznih obveza, poticaj su razvoja poduzetništva i prijavljivanja dohotka, te su kao takvi doprinos razvoju poduzetničke klime i izvor dodatnih proračunskih i fondovskih sredstava.

LITERATURA

- [1] Bilić, S., Muminović, M., Pečković, M. (2017). „Implikacije primjene Zakona o porezu na dobit“. *NIR*, Brčko: Internacionalni univerzitet Brčko distrikt BiH, Brčko, 11/2017., str. 14–20.
- [2] Milun, T., Mardešić, J., Ružić, J. (2018). „Primjena postotnog računa u određivanju poreza i doprinosa kod paušalnog obrta“. *Poučak, Časopis za metodiku i nastavu matematike*. Zagreb: Hrvatsko matematičko društvo, str. 67–79.
- [3] Mahović-Komljenović, M. (2017). „Paušalno oporezivanje samostalne djelatnosti u 2018. i obveze za 2017. godinu“. *RRIF*, str. 178–187.
- [4] Prijava radi upisa u registar poreznih obveznika (Obrazac RPO), dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ%20NA%20DOHODAK/RPO.pdf (31. 12.20 20.).

Siniša Bilić, Ph.D.

Muamer Muminović, Ph.D.

FLAT-RATE TAXATION OF INCOME FROM SELF-EMPLOYMENT

Summary

This paper discusses the taxation of self-employment who are in the system of flat-rate taxation of income from self-employment. It is assumed that the legal framework, the Income Tax Act and the Ordinance on flat-rate taxation of self-employment, facilitates the decision to join the world of entrepreneurship, and that various forms of income from gray emissions are legalized, primarily due to the advantages over other forms of business carry with it. The advantage of flat-rate taxation of self-employment income is simpler bookkeeping and a lower contribution base, as well as clearer planning of tax liabilities. The paper presents the manner in which crafts are initiated in the flat-rate taxation system, the calculation of annual tax, and the manner of keeping business accounting of self-employment in the flat-rate taxation system.

Key words: flat-rate taxation, accounting, income statement of self-employment.